

РЕЦЕНЗИЯ

за книгата на Иван Евтимов *Sociologia Del Mare*

Владимир Дулов

Започнах да чета тази книга, ръководен от първата дума Sociologia, обръщайки по-малко внимание на втората част del mare. Честно казано, не очаквах да бъда изненадан с нещо, след всички социологически опуси, които ми се е налагало да чета. Вече съм в състоянието, в което е важно повече да си писател, отколкото читател, като във вица за „чукчата”. По принцип съм наясно какво пише нашего брата и поради това, въпреки прекрасните впечатления, които имам от автора, смятах, че два диагонални погледа ще ми бъдат достатъчни, за да си изградя някакво впечатление за нея. Но не би... След първата страница бях прикован като с магнит и не можах да се откъсна до края – прекрасното стихотворение „Балкон”. Така книгата на Иван Евтимов се превърна за мен в истинско събитие. Рядко се случва да разказвам съдържанието на книгите, които съм чел, на хората около себе си. В нашия случай, споделих с мои близки и приятели повечето от историите в тази книга – смешни и поучителни: смяхме се от сърце на неподправения и истински хумор, припомнихме си времето, в което сме живели.

Едва след като прочетох книгата, осъзнах, че наистина съм попаднал на нещо уникално. Не са много книгите, които съчетават на едно място блестящ литературен стил, дълбок социологически анализ и изключително чувство за хумор. Тази книга има три напълно независими модуса на съществуване. Тя е от една страна цялостно завършено литературно произведение с изключителни качества, което се чете на един дъх. Тънката наблюдателност на автора, неговата художествена чувствителност, чувството за нюанса и житейската дълбочина

формират безспорната литературна и естетическа стойност на тази творба, превръщаща индивидуалната жизнена история в обобщаващ документ на епохата.

От друга страна, въпреки своя поветствователен характер, книгата представлява задълбочено социологическо изследване, което предоставя прецизен качествен анализ на нашето общество, възпроизвеждащ конкретната действителност на макросоциалните отношения чрез микросоциологическия анализ на специфичната субкултура, свързана с морето и корабоплаването. Много от социологическите етюди в книгата могат да служат като учебни пособия по качествена социология, социална стратификация и социология на културата. Така редом с човека, разказващ историята на своя живот, се появява и социологът, който с дълбочина и безпощадност разкрива социологическия смисъл на разказаните истории. Точно този социолог ни казва: „Не е достатъчно да разберем социалната структура, тъй като върху една и съща социална структура могат да възникнат различни модели на отношения. Традицията и културата могат да направят обществата да изглеждат твърде различни, независимо от идентичните им структури.”

Текстът на *Sociologia del mare* може да се разглежда като качествено изследване, което съчетава жизнената история на автора с анализ на биографиите на други хора. Много от диалозите, приведени в книгата, могат да бъдат разбрани като дълбочинни интервюта и много често са анализирани като такива. В този текст социалните роли и персонажи, социалните взаимодействия се проявяват вече като реалност в плът и кръв, като преживяване и като осъзнато съществуване. Със завидна виртуозност се отличава социологическият етюд, посветен на алкохола. Авторът разкрива неговата дълбока социокултурна функция: „Алкохолът ни прави различни. Той разбърква вътрешната ни структурираност. Прави съзнателното безсъзнателно и обратно. На мястото на Аза поставя То, а от супер-Аза прави Аз-супера. Възстановява почти заличените следи на архетипите, за да витализира древни колективни комплекси и да ни въвлече в оргията на масови истерии и индивидуални безумия.”

В същото време тази книга представлява и кроскултурно изследване. Всъщност ограниченото пространство на кораба се оказва обвързано с друг тип

глобални комуникации и взаимоотношения, включващи други страни и култури. Особено внимание е отделено на взаимоотношенията между българската и руска идентичност и култура, на специален анализ са подложени руската социална психика, традициите, нравите в контекста на взаимоотношенията между реалните представители на двете нации. Авторът разкрива действителните екзистенциални измерения на прословутия *homo sovieticus*, но не като абстрактен модел, а в поведението на живи хора, които също имат душа, радват се, страдат, мечтаят и обичат. Като човек, който има определен опит с Русия, мога да кажа, че тази книга е действително достижение в разбирането на руската природа и нашето отношение към нея.

Третият автономен модус на съществуване на тази книга представлява нейният хумор и няма да е преувеличение, че тя може да бъде поставена до големите литературни достижения в областта на хумористичното творчество. Това е книга, която да те кара да се смееш непринудено, с цялата си душа и сърце. В определена степен персонажите на книгата напомнят героите на „Приключенията на храбрия войник Швейк” на Ярослав Хашек, само че във времето и атмосферата на генерацията, живяла при социализма. Освен това, в книгата на Иван Евтимов всички истории са истински.

Като цяло мога да кажа, че “*Sociologia del mare*” на Иван Евтимов представлява книга, която излъчва очарование и има висока литературна стойност, книга, която носи огромно удоволствие на читателя.

Иван Евтимов

Sociologia Del Mare – или фрагменти от живота в морето,

Издателство "Кота" ,София, 2010, 192 стр.